

OUD-GERMAANSCH KUNST,

□ □ DOOR DR. JAN ROMEIN □ □

HET oud-germaansche heldendicht behoeft niet meer ontdekt te worden. De oud-noorsche Edda-liederen, op IJsland gezongen en gedicht, het oud-hoogduitsche Hildebrandslied, de oud-saksische Heliand, naast het angel-saksische Beowulf-epos, zijn, althans van naam, den West-Europeër van gemiddelde ontwikkeling bekend. Goden, Azen en helden der Noorsche mythologie en sagenkringen als Thor, Odin, Freya, Baldr en Loki zijn hem evenzeer vertrouwd als de zuidelijker scheppingen, waaraan de namen van Dietrich von Bern en Siegfried verbonden zijn en die het Nibelungen-lied ten grondslag dienden. En wel nauwelijks iemand die school gegaan heeft, of hij weet van het Walhalla en de barbaarsche geneugten, die daar den gesneuvelden helden wachtten. Het is waar, bij de meesten is dit alles: literatuur, godenleer, sage en geschiedenis, tot een onontwarbaar kluwen van vage noties doorelkaar gehaspeld, en, dank zij vooral den onvergetelijken en onvergeeflijken Wagner, bovendien nog in een vulgair sausje van romantiek en sexualiteit gedrenkt. Maar dat neemt het feit hunner algemeene bekendheid niet weg, al schaadt het gevoelig hun cultuurwaarde.

Anders staat het met de oud-germaansche kunst. Begrijpelijk genoeg; immers, terwijl de handschriften der heldendichten, in bibliotheken bewaard, slechts behoefden te wachten op de verdiepte belangstelling in het verleden der voorvaderen, die de romantiek zou brengen, om herlezen, uitgegeven en door vertalingen toegankelijk te worden, moesten de in den grond verdwenen overblijfselen van de kunst dierzelfde vaderen geduld hebben tot die veel jongere tak van wetenschap, de archaeologie, hen kwam opgraven — om dan, in musea verstopt, den enkelen een genot, voor de velen echter evenzoo verborgen te blijven, als hadden zij nooit het graf, waarin zij gevonden werden, verlaten. De techniek der fotografische reproductie, pas in onze dagen volleerd, maakte deze schatten eerst onlangs voor een ieder toegankelijk die er ontvankelijk voor is. Dit stadium eenmaal bereikt, heeft zij boven de literatuur ook echter het onschatbare voordeel, dat haar geest niet door hoogdravende commentaren of vervlakende uittreksels kan worden vervalscht.

De vondsten zelf zijn, tendeele althans, van ouderen datum. Het is zelfs reeds meer dan twee-en-een-halve eeuw geleden, dat te Doornik het graf gevonden werd van den daar in 482 overleden Childerik, den vader van dien Chlodowech, wiens naam wij allen, tot Clovis verbasterd, van de schoolbanken kennen. En in het graf, de bijgaven uit den koningsschat: